

Pomorsko - znanstveni rad je kod nas u progredi

Dan pomorstva i Ratne mornarice Jugoslavije nije samo vrijeme kad se sijećamo ratnih pomorskih događaja i operacija iz oslobodilačkog rata, nego je i Dan koji nas nuka da razmislimo, što smo u posljednje vrijeme učinili na unapređenju našeg suvremenog pomorstva. S tim je u vezi, naravno, usko i organski povezano, njegovo proučavanje u svim vidovima, koje nosi notorna činjenica da smo bili i ostali pomorska zemlja.

U općem zamahu razvoja naše socijalističke zemlje, pomorstvo bilježi značajne i zapažene uspjehe, a podaci iz raznih pomorskih struka očito to dokazuju. Imamo, međutim, i propusta u novije vrijeme vezanih za obalnu plovidbu. I te će se poteškoće ukloniti i dovesti u sklad s općim potrebama zemlje, njene privrede i, napose, životnih interesa obalnog i otočnog stanovništva.

Proučavanje pak našeg pomorstva treba da bude sistematski naučno i stručno; ono u tom pravcu ima u novije vrijeme znatne pozitivne rezultate. Naročito je u tome, što se pomorstvo proučava u punom rasponu; dakle ne ograničava se samo na jednu pomorsku struku. To je i pravilo, jer je pomorstvo kompleksno i kao takovo ulazi u ključne arterije narodnog života: privrednog, tehničkog i kulturnog. Zbog toga možemo danas sa zadovoljstvom istaći, da imamo niz obavljenih znanstvenih rasprava, koje su ocijenjene kao dobre i kao vrijedan doprinos našoj nauci, a spadaju u pomorske struke: ekonomiku, tehničke nauke, nautiku i pomorstvo, pravo, prirodne i medicinske nauke, povijest, te nauke koje spadaju u pomorsku kulturu (književnost, likovne umjetnosti, muziku i etnologiju priobalnog pojasa).

Iz nekih su struka tiskani zapaženi i brojni radovi, a iz drugih manje. No to ovisi o subjektivnim i objektivnim uslovima. Bitno je da solidnim koracima krećemo u svim pomorsko-znanstvenim linijama naprijed, te da se i dalje organizirano i planski znanstveno radi. Time se razvoju suvremenog pomorstva daje ogromna podrška i pomoć, upravo osnova, a zemlji i narodu naučna obrada, ocjena i mjesto koje im činjenično pripada u međunarodnim razmjerima i odnosima.

Zbog takvih potreba i radova na proučavanju pomorstva nužno je bilo organizirati veću aktivnost, pa tako danas na tome radi više znanstvenih ustanova, društava i komora u Zagrebu, Zadru, Rijeci, Splitu, Dubrovniku, Kotoru i dr. Svakako da je najšire i s najbrojnijim suradnicima prouča-

vanje našeg pomorstva preuzelo i provodi preko svojih devet naučno-stručnih odjela »Društvo za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije«, čiji organi organizaciono djeluju u Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Piranu, Puli, Rijeci, Zadru, Šibeniku, Splitu, Dubrovniku i Kotoru. Ovo je Društvo u izvjesnom smislu i istaknuti spomenik Danu pomorstva Jugoslavije, jer je za taj Dan osnovano godine 1962. u Splitu u sklopu proslave 20-godišnjice Dana mornarice i pomorstva Jugoslavije. To je Društvo okupilo u svojoj sredini 236 aktivnih naučnih i stručnih radnika iz oblasti pomorstva: od akademika, sveučilišnih profesora, admirala, naučnih savjetnika i naučnih suradnika do ekonomista, pomorskih kapetana i istaknutih stručnih radnika.

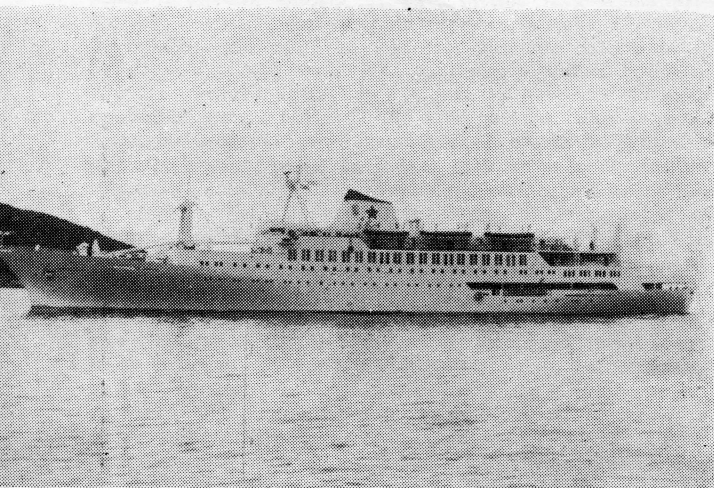
Od svojih publikacija izdaje: »Pomorski zbornik«, zbirku »Studije« i »Posebna izdanja«. Naročito spominjemo redovni »Pomorski zbornik«, u kojem su u četiri godine objavljene iz pomorstva 162 znanstvene rasprave, od toga iz oblasti: ekonomije 32 rasprave, prava 11, nautike 3, tehničkih nauka 4, prirodnih nauka 10, medicine 5, geografije 1, narodnooslobodilačke borbe na moru 24, ostale pomorske povijesti 59, vojno-pomorskih problema 2, književnosti 3 i terminologije 4. Taj raspon radova ukazuje na širinu, brojnost i subjektivne mogućnosti. Na ovo posljednje utiče i specifičnost pojedine struke.

Dubrovnik je istaknuto pomorsko središte ne samo u prošlosti nego i danas. Pravilno se postupilo što mu se ove godine odala puna pažnja time što se u njemu održava središnja svečanost Dana pomorstva i Ratne mornarice Jugoslavije. To je ujedno i priznanje za činjenicu da vrlo aktivno sudjeluje — vjeran svojoj svjetloj i bogatoj pomorskoj tradiciji i u razvoju našeg suvremenog pomorstva. A to ne ide bez naučnog rada. I u toj djelatnosti današnji Dubrovnik ima značajnu grupu naučnih i istaknutih stručnih radnika, koji intenzivno rade u svojim strukama iz oblasti pomorstva. Razumljivo je da ih najveći broj proučava pomorsku povijest Dubrovačke Republike.

Ako ostanemo na primjeru suradnje u redovnom »Pomorskom zborniku«, tada su u četiri knjige — od 1963. do 1966. godine znanstveni radnici koji danas žive u Dubrovniku objavili ukupno 15 znanstvenih rasprava. Ako tome dodamo nekoliko stručnih knjiga i skripta, te izdavanje časopisa »Naše more« s vrijednim priložima, kao i suradnju u drugim stručnim listovima i naučnim publikacijama, te rad u višoj pomorsko-školskoj nastavi, onda moramo sa zadovoljstvom konstatirati da suvremeni grad Dubrovnik daje doličan doprinos našoj pomorskoj nauci i struci, te u tom važnom vidu suvremenog pomorstva uspješno zauzima istaknuto mjesto.

Ističemo, da ekonomska strana suvremenog dubrovačkog pomorstva — brodarstvo kroz Atlantsku plovidbu, lučka djelatnost, pomorski turizam i drugo — ima aktivnu bilansu i uslove za stalni i veći pozitivni razvoj.

Pomorstvo je i u današnjem Dubrovniku — današnjica i sutrašnjica.

M/b »Dalmacija«